

Sosiaalialan AMK verkosto

Sosiaaliohjauksen ja sosiaalisen kuntoutuksen verkostotyöryhmä

Kokous

Aika:

tiistai 26.4.2022 kello 12–13.30

Paikka:

Teams

Osallistujat:

Arla Cederberg, Arcada amk
Jari Helminen, Diakonia amk (pj./siht.)
Sirpa Ylikeralä, Hämeen amk
Sanna Nurmiainen, Lab amk
Katja Ihamäki, Metropolia amk
Nadja Suomela, Novia amk
Harriet Tervonen, Oulun amk
Elina Kangasluoma, Seinäjoen amk
Anne Merta, Turun amk

Sari Järvenpää, Centria amk
~~Marja Katiske~~, Diakonia amk
~~Tuija Ketola~~, Jyväskylän amk
~~Tarja Tapio~~, Jyväskylän amk
~~Seija Nissinen~~, Kaakkois-Suomen amk (poissa, sähköposti 25.4.2022)
~~Tuomo Paakkonen~~, Kaakkois-Suomen amk
~~Heli Määttänen~~, Metropolia amk
~~Tuula Niskanen~~, Savonia amk
~~Tua Niemelä~~, Seinäjoen amk
~~Heidi Blom~~, Vaasan amk (poissa, sähköposti 25.4.2022)

Muistiinpanot

1. Tervetuloa ja osallistujat (todetaan osallistujat)

Jari toivotti mukana olevat tervetulleiksi. (Osallistujat poimittiin Teamsin osallistujaluettelosta.)

2. Sosionomikoulutuksen ja TKI-toiminta painopistealueet sekä niiden yhteys sosiaaliohjaukseen ja sosiaaliseen kuntoutukseen

Kokouksessa 11.2.2022 sovimme, että sosiaaliohjauksen ja sosiaalisen kuntoutuksen verkostotyöryhmän teemana on

Sosionomikoulutuksen *painopistealueet / osaamiskärjet/ suuntautumiset/ TKI-toiminnan keskeiset alueet/ ”palvelutoiminnan” alueet* ja niiden *yhteys tai yhteyden puute sosiaaliohjaukseen ja sosiaaliseen kuntoutukseen*

Tämän teeman puitteissa kuulemme ensimmäiset ammattikorkeakoulukohtaiset ja vapaamuotoiset puheenvuorot:

- Jari: Diak Hub
- Harriet: Havaintoja ja ajatuksia Oulun ammattikorkeakoulun toiminnasta
- Elina: Havaintoja ja ajatuksia Seinäjoen ammattikorkeakoulun toiminnasta

Kuulimme kolme puheenvuoroa ammattikorkeakoulun TKI-toiminnasta ja sosionomikoulutuksen opiskelijoiden osallisuudesta TKI-toiminnassa. Puheenvuoron pitäjät olivat valinneet näkökulmansa puheenvuoroonsa. Puheenvuorojen perusteella eri ammattikorkeakouluissa panostetaan ja kehitetään tällä hetkellä opetustoiminnan ja TKI-toiminnan integraatiota. Sosionomiopiskelijoiden osallisuutta TKI-toiminnassa pyritään mahdollistamaan muun muassa harjoittelut, opinnäytetyöprosessien, hanketyön, erilaisten asiakkaille järjestettävien toimintojen (esim. asiakasryhmien ohjaus) ja julkaisujen tekemisen näkökulmasta. Syystoimintakauden 2022 ensimmäisessä kokouksessa kuullaan LAB ja Turun ammattikorkeakoulun puheenvuorot sosionomikoulutuksen ja TKI-toiminnan yhteydestä.

3. Sosionomikoulutuksen kompetenssien päivittäminen

Ammattikorkeakouluihin on lähetetty seuraava viesti:

SOAMK-verkostokokouksessa 16.3.2022 sovittiin, että uusien ammattikorkeakoulujen yhteisten kompetenssien (<https://www.arene.fi/julkaisut/raportit/suositus-ammattikorkeakoulujen-yhteisista-kompetensseista-ja-niiden-soveltamisesta-2022/>) vuoksi otamme tarkasteluun myös sosionomi (AMK) -tutkinnon kompetenssit. Kokouksessa todettiin, että kompetenssien otsikot ovat edelleen relevantteja, mutta on tarvetta painottaa/sanoittaa/kuvata osaamista erityisesti sosionomi (AMK) -tutkintoa ajatellen. Kompetensseja on hyvä tarkastella myös mahdollisten päällekkäisyyksien näkökulmasta.

Pyydämme työvaliokuntana teitä tarkastelemaan alla kuvattuja kompetensseja kutakin erikseen, ja merkitsemään konkreettiset muutosehdotukset (lisäykset, poistot, "sanamuunnokset" tmv.). Näin työvaliokunnalla on hyvä lähtökohta heti syksystä lähteä muotoilemaan kompetenssit ja tuoda ne verkostokokoukseen keväällä 2023. Pyydämme yhtä vastausta/amk 10.6. mennessä.

YAMK-kompetenssien osalta työ käynnistetään alatyöryhmän kautta. Myös varhaiskasvatuksen sosionomin kompetenssit ovat edenneet ja etenevät alatyöryhmän työnä.

Sovimme verkostokokouksessa aloittavamme sosionomi (AMK) -tutkinnon kompetenssien tarkastelun ja mahdollisen päivittämisen. Sovimme toimintatavaksi

kyselyn, jossa kukin amk voi esittää konkreettisia ehdotuksia kunkin kompetenssin sisältöön / muotoiluun. Vastausten perusteella uusi työvaliokunta aloittaa kompetenssien työstämisen syksyllä 2022, ja tuo päivitettyt kompetenssit verkostokouksen käsittelyyn keväällä 2023. Vastauksia pyydetään 10.6.2022 mennessä: <https://link.webropolsurveys.com/S/469E21597B03DD6E>

Esitys kompetensseista tulee kommentoitavaksi ja työstettäväksi SOAMK:n verkostoryhmiin, kuten tähän sosiaaliohjauksen ja sosiaalisen kuntoutuksen työryhmään syksyllä 2022. Sosionomikoulutuksen kompetenssit ovat tämän asialistan liitteessä yksi ja tässä työryhmässä käyty pohjakeskustelu liitteessä kaksi.

Todettiin tilanne kyselyn osalta. Kyselyyn vastaaminen on käynnistymässä eri ammattikorkeakouluissa. Kyselyn tuloksia tullaan tarkastelemaan ammattikorkeakoulujen sosiaalialan verkoston sosiaaliohjauksen ja sosiaalisen kuntoutuksen työryhmässä eli tässä ryhmässä syys toimintakaudella 2022.

5. Tiedoksi asiat

Kokouksessa ei ollut tiedoksi asioita.

6. Muut asiat

Kokouksessa ei ollut muita asioita.

7. Seuraava kokous

- syys toimintakaudella 2022 2–3 kokousta, kartoitetaan Doodlella, vastaukset 29.4.2022 mennessä: <https://doodle.com/meeting/participate/id/aADAGMBe>
- syys toimintakauden 2022 yhteisten tapaamisen aiheita ovat:
 - o sosionomi (AMK) tutkinnon kompetenssien päivittäminen (ks. edellä kohta 3)
 - o sosionomikoulutuksen ja TKI-toiminnan välinen yhteys (ks. edellä kohta 2)
 - o sosionomikoulutuksen verkkoperusteiset toteutukset

Hyvää kevättä ja iloista Vappua!

Liite 1

SOSIAALIALAN AMMATTIKORKEAKOULUTUKSEN KOMPETENSSIT

Hyväksytty sosiaalialan AMK-verkoston verkostokokouksessa Kuopiossa 29.4.2016

SOSIAALIALAN EETTINEN OSAAMINEN

Sosionomi (AMK)

- osaa toimia ihmis- ja perusoikeussäädösten, sosiaalialan arvojen ja ammattieettisten periaatteiden mukaisesti
- ymmärtää oman ihmiskäsityksensä ja arvomaailmansa merkityksen asiakastyössä
- osaa toimia arvostiriitoja sisältävissä tilanteissa eettisesti perustellusti
- osaa edistää yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa
- osaa asettua yhteiskunnalliselta asemaltaan haavoittuvassa asemassa olevien yksilöiden ja ryhmien puolelle

ASIAKASTYÖN OSAAMINEN

Sosionomi (AMK)

- osaa luoda ammatillisen vuorovaikutus- ja yhteistyösuhteen sekä arvioida asiakkaan palvelutarpeita
- osaa tukea yksilöiden kasvua ja kehitystä sekä perheiden arkea ja perheenjäsenten keskinäisiä suhteita
- osaa osallistaen suunnitella, toteuttaa ja arvioida asiakkaan palveluprosessin
- tunnistaa hyvinvoinnin suojaavia- ja riskitekijöitä sekä osaa soveltaa ennalta ehkäisevän työn ja varhaisen tukemisen näkökulmia
- osaa tavoitteellisesti, voimavaraistaen ja osallisuutta tukien ohjata asiakkaita, asiakasryhmiä ja yhteisöjä
- osaa soveltaa ja arvioida asiakastyön teoreettisia työorientaatioita ja menetelmiä
- osaa toimia kulttuurisensitiivisesti ja moninaisuutta tukien asiakastyössä sekä edistää kulttuurien välistä vuoropuhelua
- osaa tehdä ohjaustyötä erilaisissa sähköisissä toimintaympäristöissä ja ohjata asiakkaita ePalvelujen käytössä
- osaa arvioida asiakastyötä ja dokumentoida sitä asiakaslähtöisesti

SOSIAALIALAN PALVELUJÄRJESTELMÄOSAAMINEN

Sosionomi (AMK)

- osaa jäsentää hyvinvointiin ja kestäväan kehitykseen liittyviä paikallisia ja globaaleja haasteita sekä niiden vaikutuksia sosiaali- ja terveydenhuoltoon
- tuntee alan juridisen säädöspohjan ja osaa soveltaa keskeistä lainsäädäntöä
- hallitsee sosiaali- ja terveydenhuollon sekä kasvatus- ja koulutuspalvelujen järjestämisen ja tuottamisen tavat sekä niiden ohjauksen ja valvonnan
- tuntee sosiaaliturvan ja hyvinvointipalvelujärjestelmät julkisella, yksityisellä ja kolmannella sektorilla sekä hallitsee sosiaaliturvaohjauksen
- osaa sovittaa yhteen palveluita tarvelähtöisesti ja toimia muutoksen eteenpäin viejänä

- osaa toimia aktiivisena sosiaalialan asiantuntijana ja perustella asiakkaan etua sekä moniammatillisessa että monialaisessa yhteistyössä

KRIITTINEN JA OSALLISTAVA YHTEISKUNTAOSAAMINEN

Sosionomi (AMK)

- kykenee ammatilliseen kriittiseen reflektioon
- osaa analysoida epätasa-arvoa, huono-osaisuutta sekä hyvinvointia tuottavia kansallisia ja globaaleja rakenteita ja prosesseja sekä ehkäistä syrjäytymistä
- kykenee puolustamaan haavoittuvassa asemassa olevien ja vaiennettujen ihmisten etuja sekä tuomaan poliittiseen päätöksentekoon ja vastuullisille toimijoille tietoa kohtuuttomista elämäntilanteista
- tuntee julkishallinnollisen päätöksentekojärjestelmän ja osaa toimia sen toimintaperiaatteiden mukaan
- osaa edistää kansalaisten osallisuutta ja osallistumisen mahdollisuuksia sekä kykenee vaikuttamistyöhön eri toimijoiden kanssa

TUTKIMUKSELLINEN KEHITTÄMIS- JA INNOVAATIO-OSAAMINEN

Sosionomi (AMK)

- kykenee innovatiiviseen ongelmaratkaisuun ja verkostotyöhön sosiaalialan kehittämisessä
- osaa kehittää kumppanuuslähtöisesti asiakastyön menetelmiä, työkäytäntöjä sekä palveluprosesseja
- osaa suunnitella, toteuttaa ja arvioida kehittämishankkeita
- osaa soveltaa tutkimus- ja kehittämismenetelmiä toimintakäytäntöjen kehittämiseksi
- osaa tuottaa ja arvioida tietoa hyvinvoinnin edistämiseksi
- osaa toimia tutkimus- ja kehittämistyön eettisten periaatteiden ja ohjeiden mukaisesti

TYÖYHTEISÖ-, JOHTAMIS- JA YRITTÄJYYSOSAAMINEN

Sosionomi (AMK)

- osaa toimia yhteistyökykyisesti monialaisessa tiimissä ja työyhteisöissä sekä kansainvälisissä ympäristöissä
- osaa toimia työyhteisön lähijohtajana
- tuntee keskeisen työlainsäädännön ja edistää työturvallisuutta
- osaa johtaa itseään sekä edistää omaa ja työyhteisön työhyvinvointia
- osaa arvioida työn laatua, tuloksia ja vaikutuksia
- tuntee talouden ja strategisen johtamisen merkityksen omassa työssään
- tuntee sosiaalialan yrittäjätoiminnan perusedellytykset

Lähde

Sosiaalialan ammattikorkeakouluverkosto. (2016, 29.4.2019). Sosiaalialan ammattikorkeakoulutuksen kompetenssit. Hyväksytty sosiaalialan AMK-verkoston verkostokokouksessa Kuopiossa 29.4.2016.

Liite 2

Sosiaalialan AMK verkosto

Sosiaaliohjauksen ja sosiaalisen kuntoutuksen verkostotyöryhmä

Kokous

Aika:

perjantai 11.2.2022 kello 12–13.25

3. Sosionomi (AMK) koulutuksen osaamisalueet ja niiden kehittämistarve sosiaaliohjauksen ja sosiaalisen kuntoutuksen näkökulmasta

Syystoimintakaudella 2021 tarkastelimme, miten sosiaaliohjauksen ja sosiaalisen kuntoutuksen osaamistavoitteita ja -sisältöjä on eri ammattikorkeakoulujen sosionomi (AMK) koulutuksen opetussuunnitelmassa. Sosionomikoulutuksen osaamisaluekuvaus (kompetenssit) on otettu käyttöön vuonna 2016 (ks. asialistan liite 1). Käydään (lähete)keskustelu siitä, *onko esitystä sosionomikoulutuksen osaamisaluista (kompetensseista) tarpeen kehittää (ajantasaistaa / päivittää tms.) sosiaaliohjauksen ja sosiaalisen kuntoutuksen osaamisen näkökulmasta?* (Sosionomikoulutuksen osaamisaluekuvauksen (kompetenssien) kehittämistarpeita käsitellään ammattikorkeakoulujen sosiaalialan verkoston työvaliokunnan ja ns. koulutusjohdon kokouksessa 14.2.2022.)

Keskustelussa tuotiin esiin ...

- Osaamiskuvaus toimii, mutta
- Tulisiko *juridinen* osaaminen olla vahvemmin esillä kuvauksessa?
- Tulisiko *taloudellinen* osaaminen (talousosaaminen) olla vahvemmin esillä kuvauksessa (talous osana osallisuutta)?
- Tulisiko kuvauksessa olla vahvemmin esillä *yhteiskunnallinen lukutaito*?
- Tulisiko esityksessä olla mukana *edunvalvonnan / asioimisajon* näkökulma osana asiakastyötä ja rakenteellista työtä (yksilön, ryhmän ja yhteisön asioiden ajo)? (rakenteellisen sosiaalityön viitekehys olisi kyllä tärkeä, esim. tiedolla johtamisen näkökulmasta)
- Puuttuuko osaamiskuvauksesta *hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden* edistämisen osaaminen (hyte) (ennaltaehkäisevän työn, varhaisen tuen, hyvinvointivaajeisiin vastaaminen ym. näkökulmat)? Tarvetta myös *elintapaohjauksen* osaamiselle tarvetta toimintakyvyn näkökulmasta?
- Palvelujärjestelmäosaamisessa voisi olla vahvemmin *monialainen ja -ammatillinen / monitoimijainen* yhteensovitettu työskentely ja palvelut. Verkostomainen toiminta.
- Tulisiko *palveluohjaus* olla vahvemmin esillä?
- Puuttuuko osaamiskuvauksesta *kuntoutuksen / kuntouttavan* työn osaaminen? (toimintakyvyn ymmärtäminen kokonaisvaltaisesti)
- Tulisiko vahvemmin olla esillä *työllisyys / työllisyyden edistämisen* näkökulma?

- Tulisi kuvauksessa olla esillä myös *sukupuolisensitiivisyys*? (Työllisyys-näkökulma on yksi, mutta kaikilla työelämä ei toki ole päämääränä.)
- Miten kuvaukseen kirjataan *digitaalisuus* vahvemmin (digitaalisten laitteiden toimiva ja järkevä käyttö)?
- Tutkimuksellinen kehittämis- ja innovaatio-osaaminen: Tähän kohtaan voisi ehkä selitysosioon nostaa *luovuus- ja päätöksentekotaidot*.
- Tulisiko esityksessä olla esillä vahvemmin *vaikuttavat menetelmät* (innovatiivisten menetelmien lisäksi vaikuttavat menetelmät)?

- Miten saadaan kirkastettua sosiaaliohjauksen tehtävissä toimivien ja sosiaalisen kuntoutuksen tehtävissä toimivien osaamisen ja tehtäväkokonaisuutta?
 - o Sosiaaliohjaus ja sosiaalinen kuntoutus esille kuvaukseen

- Ryhmä kannatti osaamiskuvauksen päivittämistä.